

Til Kontrollutvalget i Kongsvinger kommune
v/Glåmdal sekretariat IKS
2226 Kongsvinger

KOMMUNENS INNTEKTER

Rapport fra gjennomført forvaltningsrevisjon i Kongsvinger kommune.

Kongsvinger kommune

Prosjektnr. 300 811

Kongsvinger 20.1.2014

INNHold:

1	INNLEDNING	3
2	SAMMENDRAG - HOVEDKONKLUSJON	3
3	ANBEFALINGER	3
4	FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER OG AVGRENSNING	5
5	INFORMASJON OM REVIDERT ENHET	5
6	METODE	7
6.1	Generelt	7
6.2	Dette prosjektet.....	7
7	PROBLEMSTILLINGER	8
7.1	Hva gjør kommunen for å skaffe seg oversikt over aktuelle tilskuddsmidler?	8
7.2	Hvordan har tilskuddsordninger blitt fulgt opp av kommunen?	13
7.3	Sikrer rutinene en effektiv innkreving av kommunens inntekter?	19
7.4	Hvilke forbedringsmuligheter i utnyttelse av tilskuddsordninger foreligger?	20
	KILDER.....	22
	VEDLEGG 1:KONGSVINGER KOMMUNES RUTINEBESKRIVELSER	23
	VEDLEGG 2: RÅDMANNENS UTTALELSE.....	25

1 INNLEDNING

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave for kommunene etter Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992 med endringer av 12. desember 2003 (kommuneloven). Formålet med forvaltningsrevisjon er med virkning fra 1. juli 2004 nedfelt i kommunelovens § 77 nr. 4: "Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematisk vurdering av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)".

Forvaltningsrevisjonsprosjektet "Kommunens inntekter" er vedtatt av Kongsvinger kommunestyre (Plan for forvaltningsrevisjon, 7.2.2013), bestilt av kontrollutvalget (KU-sak 36/2013, 28.5.2013) og oversendt av Glåmdal sekretariat IKS (21.6.2013).

Vi takker for godt samarbeid med Kongsvinger kommune i prosjektet.

2 SAMMENDRAG - HOVEDKONKLUSJON

I dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har vi undersøkt Kongsvinger kommunes evne til å innhente tilskuddsmidler. Det gjelder for det første overvåking av «tilskuddsmarkedet», for det andre søking, prosjektstyring og rapportering, og for det tredje innkreving av tilskudd som man har mottatt tilsagn om.

Hedmark Revisjon IKS konkluderer med at Kongsvinger kommunes styringsdokumenter viser betydelig fokus på tilskuddsordninger. Kommunen har en god praksis for å holde oversikt over tilskuddsordninger. Kommunen har medarbeidere som engasjert følger opp de tilskuddsordninger som er naturlig innenfor kommunens langsiktige drift. Revisor har sett nærmere på tre fagområder og finner at særlig Helse- og rehabiliteringsenheten, og tjenestoområde Samfunn (ved Teknisk forvaltning og Kultur- og fritidsenheten) har høyt aktivitetsnivå når det gjelder å utnytte tilskuddsordninger.

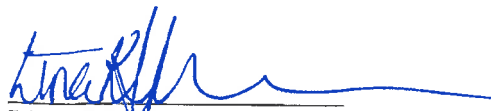
Kongsvinger kommune har gode rutiner skriftlig så vel som i praksis for innkreving av tilskuddsmidler som man har fått tilsagn om. Revisjonen ser forbedringspunkter når det gjelder rutinebeskrivelse for tilskuddsinnhenting og budsjettjustering.

3 ANBEFALINGER

Hedmark Revisjon IKS anbefaler Kongsvinger kommune å vurdere følgende tiltak:

- Rutinebeskrivelsen *Avsetning til, og bruk av bundne fond* bør presisere at *enhetene er prosjekteiere* og har ansvar for oppfølging av tilskuddene.
- Også fremgangsmåte ved *tilskuddsinnhenting* bør nedtegnes i rutinebeskrivelse. Det samme gjelder økt praktisering av *budsjettjustering*, der enhetslederne gis ansvar for å fremme sak.
- For at utnyttelse av tilskuddsordninger i mindre grad skal avhenge av enkeltpersoner, kan tilskuddsinnhenting og prosjektledelse defineres som en *arbeidsoppgave for noe flere medarbeidere*. Dette vil redusere sårbarheten og øke oppmerksomheten om inntektsbringende arbeid i kommunen.

Kongsvinger 20.1.2014

Lina Kristin Høgås
Oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Didrik Hjort
forvaltningsrevisor

4 FORMÅL, PROBLEMSTILLINGER OG AVGRENSNING

Bestillingen angir følgende *formål*: “Formålet er å undersøke om Kongsvinger kommune har gode nok rutiner for å sikre at de mottar inntektene som de skal. For å begrense undersøkelsen har kontrollutvalget sagt at hovedfokuset skal være på tilskuddsmidler.”

Bestillingen angir følgende *problemstillinger*:

1. “Hva gjør kommunen for å skaffe seg oversikt over aktuelle tilskuddsmidler og finansieringsmuligheter?
2. Hvordan har tilskuddsordninger og finansieringsmuligheter blitt fulgt opp av kommunen?
3. Gitt at det avdekkes mangler i forhold til utnyttelse av tilskuddsordninger og finansieringsmuligheter:
 - a. Hva er det som gjør at en ikke får tak i tilgjengelige midler?
 - b. Hvilke forbedringsmuligheter foreligger?
4. Sikrer rutinene en effektiv innkreving av kommunens inntekter?”

I tråd med angitt formål velger revisor å avgrense temaet til *øremerkede tilskudd*. Andre finansieringsmuligheter, som f.eks. eiendomsskatt, faller utenfor temaet her. Rammetilskudd til kommunen fordeles etter demografiske kriterier og faller også utenfor vårt tema.

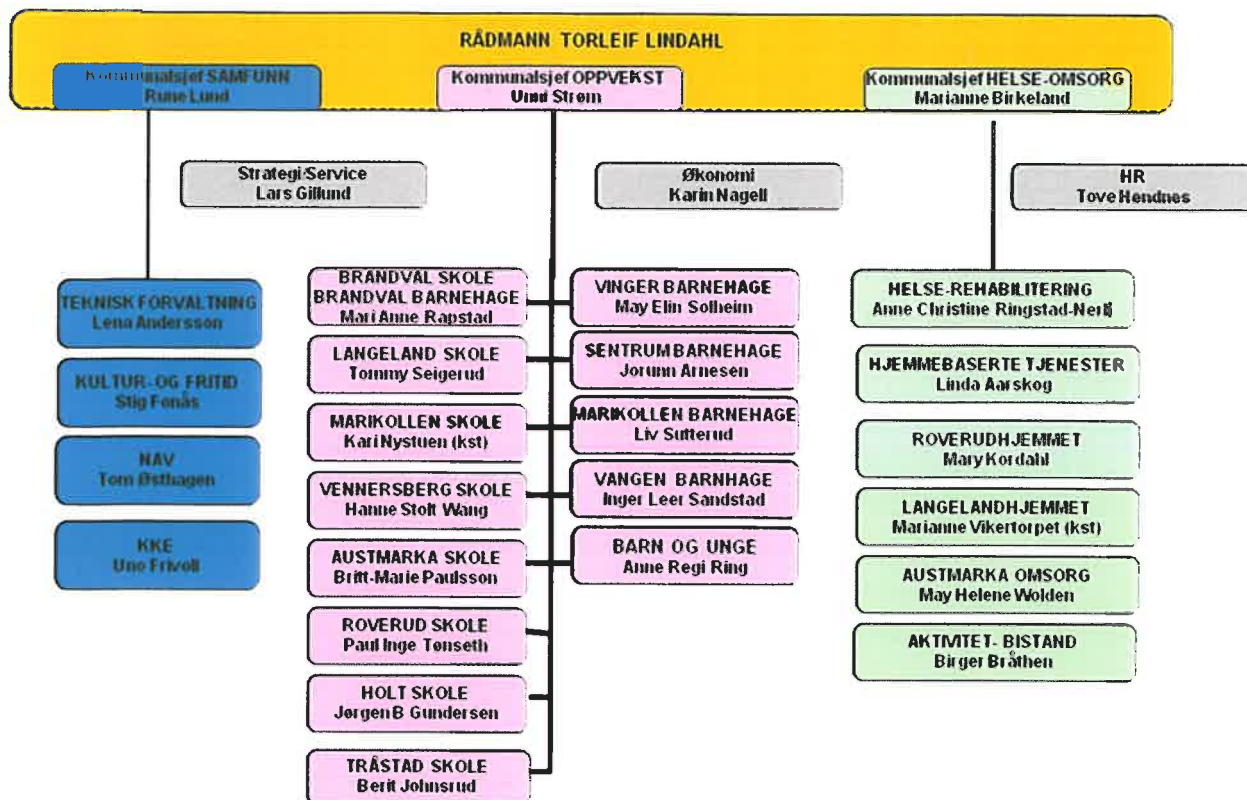
Problemstillingene glir noe over i hverandre. Når det gjelder problemstilling nr. 3, behandler vi de to underproblemstillingene under ett – og flytter denne til slutt. Vi får dermed følgende noe justerte problemstillinger:

1. *Hva gjør kommunen for å skaffe seg oversikt over aktuelle tilskuddsmidler?* Her ser vi på kommunens overvåking av «tilskuddsmarkedet». Styringsdokumenter og rutinebeskrivelser (reglement, retningslinjer) sitt fokus på tilskudd gjennomgås.
2. *Hvordan har tilskuddsordninger blitt fulgt opp av kommunen?* Her ser vi på kommunens innhenting av tilskudd i form av søking og prosjektgjennomføring. Hvilke tilskudd Kongsvinger kommune faktisk mottar, gjennomgås på noen utvalgte fagområder.
3. *Sikrer rutinene en effektiv innkreving av kommunens inntekter?* Vi ser her på innkreving av innvilgede tilskuddsmidler med vekt på rapportering og fondsavsetning.
4. *Hvilke forbedringsmuligheter i utnyttelse av tilskuddsordninger foreligger?*

De fleste tilskuddsytere er offentlige instanser: staten, inkludert direktorater og ytre etater (f.eks. Husbanken), ofte i samarbeid med fylkesmannen, og fylkeskommunen. Private tilskuddsytere – som banker og ideelle organisasjoner – forekommer også. Temaet er tilskudd til kommunen, men vi berører også tilskudd formidlet gjennom kommunen til lag og foreninger, som kommunen samarbeider nært med.

5 INFORMASJON OM REVIDERT ENHET

Kongsvinger har 17 638 innbyggere (per 1.1.2013). Kongsvinger kommunes administrative organisering fremgår av følgende organisasjonskart:

De tre kommunalsjefene administrerer tre tjenesteområder - Samfunn, Oppvekst og Helse og omsorg - som igjen er inndelt i 23 enheter. I tillegg kommer tre stabsenheter. Kongsvinger kommune sysselsetter til sammen 982 årsverk (per 1.1.2013).

Revisor ser nærmere på noen utvalgte fagområder (jf. kap. 6.2) i denne rapporten. Følgende kan opplyses om dem:

Økonomienheten er en stabsfunksjon som omfatter budsjett, regnskap, fakturering og skatteinnkreving. Økonomienheten har 16 årsverk og ledes av økonomisjef Karin Nagell.

Barn- og ungeenheten, som er en del av tjenesteområde Oppvekst, omfatter helsestasjon, helsesøster, barnevern, PPT og tiltakstjeneste. Barn- og ungeenheten har 36 årsverk og ledes av enhetsleder Anne Regi Ring.

Helse- og rehabiliteringsenheten, som er en del av tjenesteområde Helse og omsorg, omfatter psykiatri/rus, ergo/fysioterapi, fengselshelsetjeneste, fastlegeordning, legevakt, IKØ (interkommunal øyeblikkelig hjelp), miljørettet helsevern, veterinærvakt, kreftkoordinator, demenskoordinator og smittevern. Helse- og rehabiliteringsenheten har 49 årsverk og ledes av enhetsleder Anne C. Ringstad-Nerli.

Tjenesteområde Samfunn omfatter Teknisk forvaltning, Kultur- og fritidsenheten, NAV og KKEiendom. Vi tar i rapporten særlig for oss Teknisk forvaltning (kommunalt planarbeid, byggesaksforvaltning, landbruk og kommuneskogen, kommunale veier, renovasjonsordning, karttjenester og eiendomsskatt; 21 årsverk; enhetsleder Lena Andersson) og Kultur- og fritidsenheten (kulturadministrasjon, kino, bibliotek, fengselsbibliotek, kulturskole, fritidsklubb, idrett, teater og tilpasset kulturarbeid; 32 årsverk; enhetsleder Stig Fonås). Tjenesteområde Samfunn har 155 årsverk og ledes av kommunalsjef Rune Lund.

6 METODE

6.1 Generelt

Med hjemmel i kommunelovens § 77 nr. 4 foreligger forskrift for revisjon av 15.6.2004, som i § 7 pålegger at forvaltningsrevisjon gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og anerkjente standarder på området. Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) har vedtatt en standard som skal gjelde som god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjon: *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon*, som er utdypet i NKRFs *Veileder i forvaltningsrevisjon*. Hedmark Revisjon IKS etterstreber å følge standarden i sitt arbeid generelt og i dette prosjektet.

Forvaltningsrevisjonens metode følger en firetrinns prosess:

1. *Problemstillinger*: Oppdragsgivers (kontrollutvalgets) formål og problemstillinger, eventuelt presisert av oppdragsutfører (Hedmark Revisjon IKS).
2. *Revisjonskriterier*: "Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området" (RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon).
3. *Data*: Kommunens rutinebeskrivelser og praksis på det aktuelle saksområdet.
4. *Vurderinger*: Revisjonens vurdering av om kommunens rutinebeskrivelser og praksis oppfyller revisjonskriteriene. Både rutinebeskrivelser og praksis er viktig.

Standard for forvaltningsrevisjon presiserer at revisor i valg av metode må kvalitetssikre dataenes relevans og pålitelighet. *Relevans* (validitet) vil si om dataene måler det man ønsker å måle, jf. problemstillingene. *Pålitelighet* (reliabilitet) er et uttrykk for hvor nøyaktig innsamlingen av data har vært.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet avsluttes med en revisjonsrapport - dette dokument. Et rapportutkast sendes til kommunens kontaktperson for prosjektet for verifisering av data. Etter denne kvalitetssikringen sendes ferdig rapport til rådmannen for uttalelse om rapportens konklusjon og anbefalinger (kontradiksjon). Rådmannens uttalelse følger revisjonsrapporten som vedlegg.

6.2 Dette prosjektet

For å besvare problemstillingene, presenteres først Kongsvinger kommunes *rutinebeskrivelser* og andre styringsdokumenter for arbeidet med tilskudd (se kap. 7.1). Deretter gjennomgås kommunens *praksis* på noen utvalgte områder (se kap. 7.2). Følgende fagområder, som representerer et bredt spekter av kommunens virksomhet, er valgt ut for «dypdykk»:

- Helse- og rehabiliteringsenheten.
- Barn- og ungeenheten.
- Tjenesteområde Samfunn, herunder først og fremst Teknisk forvaltning og Kultur- og fritidsenheten. Også KKEiendom er involvert i gjennomføringen av større prosjekter (som Gjemselund og Kongshallen). Også stabsenheten Strategi og service er involvert i noen større prosjekter (Øvrebyen). For enkelhets skyld omtaler vi alt dette under overskriften «Samfunn».

En mellomstor kommune som Kongsvinger har et omfattende tilskuddsarbeid. Rapporten inneholder mange opplysninger om tilskudd og prosjekter, men selv ikke på de utvalgte områdene kan vi ta med alle detaljer.

Data er innhentet muntlig og per email fra følgende ansatte:

- *Økonomienheten*: økonomisjef Karin Nagell, som rådmannen har utpekt som kontaktperson for prosjektet, og rådgiver Tone Johnsen.
- *Barn- og ungeenheten*: kommunalsjef Oppvekst Unni Strøm og enhetsleder Anne Regi Ring.
- *Helse- og rehabiliteringsenheten*: enhetsleder Anne C. Ringstad-Nerli og enhetssekretær/prosjektkoordinator Ingebjørg Skogli.
- *Tjenesteområde Samfunn*: kommunalsjef Samfunn Rune Lund, enhetsleder Teknisk forvaltning Lena Andersson og enhetsleder Kultur- og fritidsenheten Stig Fonås, samt rådgiver for kultur og idrett Alf Mathias Lilleengen.
- *Stabsenheten Strategi og service* samarbeider med tjenesteområde Samfunn om en del prosjekter. I Strategi og service har vi kommunisert med strategi- og kommunikasjonssjef Lars Gillund, rådgiver Hilde Nygård og fagleder dokumentsenteret Lena S. Sørli.

Oppstartsmøte ble avholdt 22.8.2013. Avsluttende møte (verifisering) ble avholdt 18.12.2013.

Revisjonen baseres på diverse dokumenter fra Kongsvinger kommune, jf. kilder. I tillegg har vi innhentet regnskapsrapporter fra kommunen etter behov og informasjon om tilskuddsordninger fra nettstedene til direktorater m.m.

Kommunaldepartementet har fastsatt regnskapsstandarden for kommunenes føring av utgifter og inntekter. I *Regnskapsrapporteringen i KOSTRA – Veiledning regnskapsåret 2012* (side 79) oppgis to artsserier som berører tilskudd:

- *7 Refusjoner*: “Tilskudd som er knyttet til utgifter som kommunen har pådratt seg i forbindelse med produksjon av konkrete tjenester defineres som refusjoner.” *Kommentar*: Refusjoner som preges av helt ordinær drift, faller stort sett utenfor vårt tema.
- *8 Overføringsinntekter*: “overføringer og tilskudd som kommunen mottar uavhengig av kommunens konkrete tjenesteproduksjon, dvs at tilskuddets størrelse ikke påvirkes av den faktiske tjenesteproduksjonen.” *Kommentar*: Artene 800 Rammetilskudd og 870 Skatt på inntekt og formue m.fl. gjelder ikke øremerkede tilskudd. Tilskuddsrelaterte arter er først og fremst 810 Andre statlige overføringer, 830 Overføring fra fylkeskommuner og 890 Overføringer fra andre (private).

Begrepet øremerket tilskudd omfatter deler av begge disse artsseriene. Siden skillet mellom ‘refusjon’ og ‘øremerket tilskudd’ er flytende, kan ikke en kommunes totale inntekter fra øremerkede tilskudd oppgis eksakt. Ifølge *Kommuneproposisjonen 2014* (side 10) «er andelen av kommunenes inntekter som er øremerket, bare i overkant av 4 pst. av samlede inntekter».

Alfa og omega for å utløse tilskudd, er at kommunene *tenker prosjekt*. Prosjekter er derfor også vårt fokus i presentasjonen, især i kapittel 7.2. Større prosjekter mottar ofte tilskudd over flere år og fra flere tilskuddsgivere.

Kontrollperioden er hovedsakelig 2012 – 2013. Relevante forhold de siste fem årene kan omtales.

7 PROBLEMSTILLINGER

7.1 Hva gjør kommunen for å skaffe seg oversikt over aktuelle tilskuddsmidler?

7.1.1 Revisjonskriterier

Det heter følgende i kommunelovens § 1 Lovens formål: “Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for

en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling.” For å oppfylle dette, skal Kongsvinger kommune aktivt følge med på tilskuddsordninger. Hovedpunkter i tilskuddsarbeidet skal omtales i styringsdokumenter og rutinebeskrivelser.

7.1.2 Data

7.1.2.1 Kommunen samlet - Økonomienheten

Kongsvinger kommunes *Årsrapport 2012 Årsregnskap 2012* opplyser bl.a. om følgende tilskudd:

- *Forebyggende tiltak for motorinteressert ungdom* (side 17): «Det søkes tilskudd til prosjektleder».
- *Etableringstilskudd fra Husbanken* (side 64): Bundne fond er i løpet av 2012 økt med netto 3,2 mill. kr på området «Nav kommune, etableringstilskudd fra Husbanken og andre statlige midler».
- *Festningsavenyen* (side 75): «Er utsatt da det må avklares om dette kan bli et nasjonalt prosjekt med tilskudd fra staten.»
- *Andre generelle statstilskudd* (side 80): I *Regnskapsskjema 1 A – drift* står det at «Andre generelle statstilskudd» er økt fra 20,4 mill. kr i 2011 til 22,9 mill. kr (+12 %) i 2012. Budsjett 2012 (opprinnelig så vel som justert) beløp seg til 17, 5 mill. kr. Tilskudd til investeringer oppgis (side 82) til beskjedne 1,0 mill. kr i 2012 – mot 5,2 mill. kr året før.

Kongsvinger kommunes *Budsjett 2013 Økonomiplan 2013 – 2016* nevner følgende tilskudd til kommunen:

- *Investeringstilskudd* (side 105): Finansieringsplan for investeringer 2013 – 2016 opplyser at tilskudd til investeringer summerer seg til 26,0 mill. kr i 2013, det vil si et betydelig høyere nivå enn i 2011 og 2012. 2013 preges av to tunge investeringsprosjekter: Kongshallen og Glommengata.
- *Museum* (side 39): Hedmark fylkesmuseum yter 400 000 kr per år i tilskudd til museumsvirksomhet på Gyldenborg,
- *Psykolog, helsesøster og barnevern* (side 56): Det er «en utfordring at psykolog- og en halv helsesøsterstilling må opprettholdes innenfor ordinær drift, da tilskuddet fra helsedirektoratet opphører. For barnevernet vil det også i 2013 være øremerkede midler til styrking av kapasiteten.»
- *Utviklingshemmede* (side 82): «Gruppen har totalt blitt redusert med 4 personer fra 2010 til 2011. Dette skyldes dødsfall og flytting fra kommunen. Nedgangen i 2011 medførte mindre inntekter i form av statlig tilskudd til kommunen. Antallet er stigende for 2012...»
- *Rus og psykisk helse* (side 83): Fagområdet har fått «kompensert bortfall av øremerket statstilskudd» med 510 000 kr i rammeendring i 2013.
- *Ny ungdomsskole* (side 97): «Rentekompensasjonsordningen: Kongsvinger har fått tildelt en låneramme på kr. 39 395 000. Kompensasjonen utgjør renter beregnet på grunnlag av et serielån i Husbanken med 20 års løpetid inkl. 5 års avdragsfri periode og med den til enhver tid flytende rente.» (Rentekompensasjon er en form for tilskudd.)
- *Geografisk informasjonssystem* (side 112): «Kommunen har i dag en GIS-medarbeider som finansieres gjennom oppgaver som utføres med tilskudd fra Statens Kartverk. I tillegg utfører denne medarbeideren oppgaver for de andre kommunene i samarbeidet.»
- *Tilskudd som vurderes søkt* (side 93): Budsjettdokumentet opplyser at skatt og rammetilskudd til Kongsvinger kommune øker med 18 mill. kr i 2013; «I tillegg er det mulig for kommunene å søke om ekstra tilskudd til: dagaktivitetstilbud for personer med demens, midler til kommunalt barnevern, forsøksordning med flere lærere på ungdomstrinnet, rentekompensasjonsordning for skole og svømmeanlegg, investeringstilskudd for bygging av nye omsorgsboliger og sykehjemsplasser.» Rådgiver i Økonomienheten

opplyser at kommunen i 2013 har mottatt tilskudd til dagaktivitetstilbud demente (286 000 kr), barnevern og flere lærere. Ett nytt rom på Roverudhjemmet vil også utløse et tilskudd.

Tertialrapport pr 31.08.13 gjennomgår investeringsprosjekter 2013 i kapittel 7 (4 sider). På dette overordnede nivået er det fokus på sum nettoutgifter per prosjekt. For å se tilskudd til prosjektene, må man gå inn i det enkelte prosjektrekskap. Dette henger sammen med naturlig detaljeringsgrad i tertialrapporter og at tilskudd ofte utbetales ved årets slutt.

Budsjetterte statstilskudd i 2012 utgjorde bare 77 % av de regnskapsførte, og budsjettet ble ikke justert i løpet av året (jf. *Årsrapport 2012 Årsregnskap 2012*, s. 80). Kommunestyresak 099/13 *Tertialrapport II – Revidert budsjett II – 2013* presiserer følgende rutine (påminnelse særlig til de folkevalgte): «Kongsvinger kommune har tidligere praktisert en ordning med rammebevilgning av investeringsprosjekter, dvs. at bevilgningene har vært årsuavhengige. Investeringsbudsjettet må nå reguleres ved behov for å tilfredsstille krav til balanse og realisme. Dersom man gjennom året får høyere/lavere investeringskostnader enn budsjettert, eller at det oppstår kostnader som ikke er budsjettert, må budsjettet justeres ved at kommunestyret forelegges en budsjettrevisjon.» I tråd med dette omfatter rådmannens innstilling til tertialrapporten en rekke budsjettjusteringer (budsjettrevisjon) i investeringsbudsjettet og noen i driftsbudsjettet.

Økonomisjefen tilføyer at det er enhetslederne som har ansvar for å fremme sak om budsjettjustering.

Kongsvinger kommunes *Reglement for økonomi, innkjøp, finans* (kapittel Økonomireglement, side 4 - 12) sier intet om tilskudd. På et mer detaljert plan har kommunen rutinebeskrivelsen *Avsetning til, og bruk av bundne fond* (jf. vedlegg 1). Her omhandles håndteringen av innvilgete tilskudd. Den forutgående fasen med innhenting av tilskudd omtales ikke i rutinebeskrivelse. Rutinebeskrivelsen benytter for øvrig begrepet *prosjekteier*, som er viktig i tilskuddsarbeid, men det fremgår ikke *hvem* som er prosjekteier (det er *enhetene* i kommunens organisasjonskart).

Når det gjelder tilskuddsordninger i kommunesektoren, er årlige *Statsbudsjett* og *Kommuneproposisjon* viktige dokumenter. Ledere i Kongsvinger kommune orienterer seg i dokumentene, og økonomisjefen redegjør for hovedpunkter i det interne budsjettarbeidet. Informasjonen utdypes i rundskriv, konferanser og annen kommunikasjon fra følgende aktører:

- Departementer, direktorater og ytre statsetater (f.eks. Husbanken).
- Fylkesmannen i Hedmark.
- Hedmark fylkeskommune.
- KS.
- Andre kommuner i Glåmdalsregionen (f.eks. regionale skoleledermøter).

7.1.2.2 Barn- og ungeenheten

Kommunalsjef Oppvekst gir uttrykk for at «det er mange fristelser der ute, men det er ikke bare å hente inn penger, prosjektene må passe inn i driften». Kommunalsjefen kjenner til ubrukte tilskuddsordninger, men tjenesteområde Oppvekst har nådd en tålegrense og ønsker ikke flere prosjekter nå. Tilskuddsdrevet ekspansjon vil føre til avsporing fra Kongsvinger kommunes overordnede prosjekt - å kutte årlige driftsutgifter med 35 mill. kr - hvorav en betydelig del innen tjenesteområde Oppvekst. Man holder dessuten på med å implementere et nytt kvalitetssystem - *Kvaliteket* - i kommunen.

Driftspregete prosjekter ved skolene medfører ofte at lærere må frigjøres fra undervisning, det vil si vikarutgifter. En stor investering i skolesektoren er under prosjektering: en ny ungdomsskole for 700 elever på Tråstad.

Kommunalsjef Oppvekst har ingen stab og må spille på enhetslederne. Oppvekst har et nært samarbeid med Økonomienheten, der rådgiver Tone Jonsen følger opp Barn- og ungeenheten. Samarbeidet med Økonomienheten oppleves trygt og godt.

Enhetsleder for Barn- og ungeenheten opplyser at når de mottar et tilsagnsbrev for et tilskudd, sender de dette til Økonomienheten, som oppretter prosjektkonto. Prosjektregnskapet føres løpende og gjennomgås særlig ved tertialrapportering. Ved årets slutt sendes prosjektregnskap til tilskuddsgiver med orientering om at eventuelle ubrukte midler fondsavsettes og vil bli brukt neste år. Enhetsleder mener at de har gode rutiner for dette.

7.1.2.3 Helse- og rehabiliteringsenheten

Helse- og rehabiliteringsenheten er et tilskuddstungt område, og enhetsleder gir uttrykk for at det er både nødvendig og lønnsomt å ha en deltidsstilling øremerket tilskuddsadministrasjon. Ved siden av 50 % stilling som enhetssekretær fikk Ingebjørg Skogli derfor 50 % stilling som prosjektkoordinator fra september 2013. Enhetslederen anser at prosjektkoordinatoren har høy kompetanse i skjæringspunktet mellom helsefag, tilskuddsordninger og økonomi. Hun er en «controller» som med stort engasjement følger med på tilskuddsordninger og kommunens prosjekter.

Enhetsleder og prosjektkoordinator mener at de er aktive, pågående «fiskere i tilskuddshavet». Med mer tid kunne prosjektkoordinatoren likevel ha generert flere nye prosjekter og fulgt opp disse. Hun kunne ha søkt en god del tilskudd i samarbeid med foreninger, bl.a. innen rus og folkehelse. Imidlertid er det ikke budsjettmessig rom for mer enn 50 % stilling.

Prosjektkoordinatoren deltok på kommunens interne kurs (26.8.2013) *Hva kan kommunen hente inn av eksterne midler? Få nøkkelen til pengebingen!* med Anders A. Vik fra Kristiansund kommune. Hun kommenterer at Anders A. Viks ståsted er «salgsavdelingen»; han har mindre fokus på den etterfølgende produksjonen som tilskuddene forutsetter. Prosjektkoordinatoren finner at det ikke er søkingen som tar mest tid, men *gjennomføringen* av prosjektene.

Kommunen må gå inn med en egenandel i prosjekter, men dette trenger normalt ikke å være friske budsjettmidler. Eksempelvis har man kanalisert en ergoterapeut inn i prosjektet *Aktiv omsorg*. Dette forutsetter imidlertid at kommunen har et etablert fagmiljø og ønsker å utvide tjenestetilbudet.

Helsedirektoratet fordeler ofte midler via Fylkesmannen i Hedmark. Prosjektkoordinator er godt fornøyd med samarbeidet.

I Fylkesmannens Sosial- og helseavdeling gir rådgiver Arild Bekkevold uttrykk for at han har hatt et utmerket samarbeid med Kongsvinger kommune siden han tiltrådte stillingen i 2008. Innen rus/psykiatri, som han kjenner best, har kommunen hatt en håndfull prosjekter – noen i regi av Helse- og rehabiliteringsenheten og noen i NAV. Han vurderer at Kongsvinger kommune alt i alt er mer aktiv enn hedmarkskommuner flest med å søke på tilskuddsordninger. Dette forklares delvis med kommunestørrelse - store kommuner har bedre forutsetninger for tilskuddsbaserte prosjekter enn små - men engasjerte medarbeidere i Kongsvinger har også en del av æren.

Når Helse- og rehabiliteringsenheten mottar et tilsagnsbrev, må de svare at de godtar vilkårene for tilskuddet. De sender da kopi til Økonomienheten. Dersom det er et nytt prosjekt, oppretter prosjektkoordinator en prosjektkonto i økonomisystemet Visma Enterprise. Prosjektkoordinator bruker Visma ukentlig og har nytte av systemet. Hun synes at enheten har et godt samarbeid med Økonomienheten.

Prosjektkoordinator påpeker at ved mindre tilskudd trenger man av og til ikke rapportere. Det kan da være fristende å misbruke pengene til noe annet. Dette vil imidlertid være brudd på forutsetningene, og det kan bli oppdaget og gi dårlig renommé. Kommunen bør være kreativ, men etterrettelig i bruken av tilskuddsmidler.

7.1.2.4 Tjenesteområde Samfunn

Kommunalsjef Samfunn opplyser at tjenesteområdet ikke har skriftlige rutiner for tilskudsarbeidet i dag. Kongsvinger kommune har imidlertid anskaffet kvalitetssystemet *Kvaliteket*. Enhetene har frist til 1.1. 2014 med å legge inn rutinebeskrivelser i kvalitetssystemet.

Kommunalsjefen mener at Kongsvinger kommune er avhengig av tilskudd og derfor har høy oppmerksomhet mot tilskuddsordningene. Kongsvinger er god på de tilskuddsordningene kommunen bruker jevnlig; utfordringen er nye tilskuddsordninger. En utfordring er også at det ofte finnes mange tilskuddsgivere til samme formål. I fargeplan-prosjektet har kommunen søkt og rapportert parallelt til hele fire tilskuddsgivere.

Kongsvinger har, ifølge kommunalsjefen, også vært god på spillemiddel-søknader i samarbeid med lag og foreninger. Utfordringen er her at kommunen har begrenset økonomi til å bidra med 2/3 av prosjektfinansieringen. Kommuner med bedre økonomi skaffer mer spillemidler.

Kommunalsjef Samfunn nevner enhetsleder Stig Fonås for Kultur- og fritidsenheten som et eksempel på at enkeltansatte gjør en forskjell. Han *kan* systemet og får tak i mye tilskuddsmidler, ofte i samarbeid med lag og foreninger. Han sprer også kompetansen til andre ansatte i Kongsvinger kommune, bl.a. gjennom å arrangere kurs i tilskudsarbeid (26.8.2013).

Kultur- og fritidsenheten er primus motor for bruk av Tilskudsportalen.no fra Scan4news AS på Hamar - et overvåkingssystem som dekker 2100 tilskuddsordninger for kommuner, bedrifter og organisasjoner. Kommunen abonnerte tidligere på hele portalen, men erfarte at enhetene brukte den lite. For å spare abonnementsutgifter, reduserte man for et par år siden abonnementet til kun kultursektoren. (Revisor kjenner til en annen kommune i regionen som har trukket tilsvarende slutning.) Enhetsleder opplyser at kommunens abonnement nå har 111 aktive brukere, inkludert flere lag og foreninger som også har fått tilgang.

7.1.3 Vurderinger

Kongsvinger kommunes *Årsrapport 2012 Årsregnskap 2012* har oppmerksomhet mot tilskudd til kommunen. En økning i driftstilskudd på 12 % fra 2011 til 2012 (jf. side 80) lover bra.

Kongsvinger kommunes *Budsjett 2013 Økonomiplan 2013 – 2016* preges av konsolidering i henhold til prosjekt *Omstilling 2012*, der årlige driftsutgifter skal reduseres med 35 mill. kr. Det er ikke tid for storstilet satsning på nye prosjekter med delvis tilskudsfinansiering.

Revisor merker seg i kommunestyresak om *Tertialrapport pr 31.08.13* at rådmannen i større grad vil foreta budsjettjusteringer fremover. Dette er hensiktsmessig for realistisk budsjette-ring og som en påminnelse til å følge opp tilskudd.

Rutinebeskrivelsen *Avsetning til, og bruk av bundne fond* presiserer ikke at 'prosjekteier' vil si *enhetene* i kommunens organisasjon. Rutinebeskrivelsen sier dessuten lite om den innledende fasen med tilskuddsinnhenting.

7.1.4 Konklusjon

Kongsvingers styringsdokumenter viser at kommunen har fokus på tilskuddsordninger. Tertialrapport nevner at budsjettjustering bør praktiseres hyppigere, men dette er ennå ikke nedfelt i rutinebeskrivelse.

7.2 Hvordan har tilskuddsordninger blitt fulgt opp av kommunen?

7.2.1 Revisjonskriterier

Anders A. Vik, Kristiansund kommune, holdt 26.8.2013 kurset *Hva kan kommunen hente inn av eksterne midler? Få nøkkelen til pengebingen!* for medarbeidere i Kongsvinger kommune. Han hevdet at det finnes nesten 30 000 tilskuddsordninger (inkl. legater og stiftelser), som deler ut til sammen 31 milliarder kr årlig til kommuner og foreninger i Norge. Denne "sareptas krukke" er større i Norge enn i noe annet land. Anders A. Vik ga følgende anbefalinger (oppsummert av revisor), særlig myntet på *små prosjekter*:

- a. *Skriv korte tilskuddssøknader!* Kommuner skriver gjerne for lange søknader; én side er ofte nok. Søknaden bør inneholde fem bolker: søker, beskrivelse av tiltak/prosjekt, budsjett, bilde og kontaktinformasjon.
- b. *Send mange tilskuddssøknader!* Ikke bruk lang tid på å utarbeide en søknad på et lite prosjekt. Prosjektet kan forankres når tilsagnet kommer.
- c. *Være kreativ i prosjektbeskrivelsen!* Bruk tidens honnørord, f.eks. "folkehelse", "aktivitetsfremmende", "rusforebyggende", "kriminalitetsforebyggende" og "innovativt". ("Hvem i kommunen arbeider ikke med dette?")
- d. *Tenk helhetlig i budsjetteringen!* Få med alle utgifter; verdsett dugnad og annen egeninnsats ordentlig.
- e. *Samarbeid med frivilligheten!* Få gjerne lag og foreninger til å sende søknad i stedet for kommunen. Sparebankstiftelsen vil eksempelvis støtte en flytebrygge i regi av en velforening heller enn kommunen.
- f. *Tenk langsiktig!* 5 - 7 års prosjekter er bedre enn 3 års prosjekter.
- g. *Ansett tilskuddskoordinator i kommunen; det lønner seg!* I det minste bør en medarbeider i hver sektor ha tilskuddssanking som en definert arbeidsoppgave.
- h. *Kort sagt – være dristigere og mer energisk i tilskuddssankingen!*

For *store prosjekter*, der det må ansettes prosjektmedarbeidere, er det grunn til en mer forsiktig linje. Offentlige tilskudd medfører nemlig tre forpliktelser for kommunen:

- *Kommunal egenandel:* Offentlige tilskudd forutsetter gjerne en 50/50-finansiering stat/kommune. Kommunen må følgelig ha egne midler å sette inn. Kravet kan imidlertid ofte oppfylles gjennom eksisterende stillinger som knyttes opp mot prosjektet.
- *Prosjektadministrasjon:* Kommunen må ha kapasitet til å administrere bruken av tilskuddene. Tilskudd til prosjekter medfører prosjektledelse, arbeidsgiveransvar og rapportering. Også mindre tilskudd til drift eller planlegging krever administrasjon, og kommunen bør ikke gape over flere tilskudd enn den kan styre.
- *Forventinger om videre drift:* Statens eller fylkeskommunens hensikt med driftsrettede tilskudd er som regel å stimulere kommunene til å etablere og bygge opp varige tjenester. Også brukere, ansatte og folkevalgte forventer ofte at tjenestetilbudet videreføres etter prosjektperioden.

Offentlige tilskudd kan være en “tilskuddsfelle” som koster mer enn kommunen har råd til nå og i fremtiden. Kommunen bør ikke etablere et tungt prosjekt bare for tilskuddsmidlenes skyld, men følge en plan i utbyggingen av kommunens tjenester.

Et eksempel er bosetting av flyktninger. Kongsvinger har vedtatt bosetting av inntil 100 flyktninger i fireårsperioden 2013 - 2016 inkludert familiegjennforente. For hver flyktning kommunen bosetter, betaler staten integreringstilskudd til kommunen på 666 800 kr i sum over fem år (for enslig voksne flyktninger, jf. lmdi.no). Økt innbyggertall medfører også at statlig rammetilskudd til kommunen stiger. Kommunen får også fordel av ca. 30 % Husbanktilskudd til bygging av kommunale boliger for vanskeligstilte. Imidlertid opphører integreringstilskuddet etter fem år – ofte før flyktningen står på egne ben. “Flyktningeregnskapet” kan dermed gå i minus for kommunen. Kommunestyrets vedtak om å bosette et antall flyktninger per år bør derfor vektlegge andre hensyn enn økonomisk lønnsomhet.

Kommunen må m.a.o. finne den rette balansen i arbeidet med tilskuddsordninger – en middelvei mellom grøftene “for lite” og “for mye” tilskuddssøking.

Kommuner er tradisjonelt orientert mot å *bruke* penger; inntektsskapende aktiviteter står mindre sentralt. Å skaffe et tilskudd minner om salg; man må “selge seg inn” til tilskuddsgiver. Som i salgsarbeid kreves det en aktiv innstilling for å lykkes. Med en energisk innsats kan kommuner innhente og anvende flere tilskudd.

På den annen side er det ikke realistisk for kommunen å søke på alle tilgjengelige tilskuddsordninger. Ingen kommuner har anledning til å hanke inn alle tilskudd.

Vi konkluderer med følgende *revisjonskriterium* for problemstilling nr. 2: Kommunelovens § 1 stiller krav om en rasjonell og effektiv forvaltning av kommunale fellesinteresser. På denne bakgrunn skal Kongsvinger kommunes medarbeidere med engasjement søke på tilskuddsordninger og gjennomføre prosjekter som er naturlig innenfor kommunens langsiktige drift.

7.2.2 Data

Kongsvinger kommunes økonomiplan gir enkelte føringer for kommunens utnyttelse av tilskuddsordninger, men tilskuddsinnhenting og prosjektgjennomføring overlates i stor grad til enhetene. I det følgende vil vi gi en oversikt over de fire utvalgte enhetenes praksis med å utnytte tilskuddsordninger.

7.2.2.1 Barn- og ungeenheten

Barn- og ungeenheten har styrket tjenesteytingen gjennom bl.a. følgende tilskudd de senere år:

- *Kommunepsykolog*: Helsedirektoratet ga Kongsvinger kommune et tilskudd på 600 000 kr i 2008 til ansettelse av psykolog. Pengene ble satt på fond, da det var vanskelig å rekruttere til stillingen. Da Barn- og ungeenheten ble opprettet i 2010, klarte man å rekruttere psykolog, og tilskuddsmidlene ble tatt i bruk. Kommunen mottok videre 250 000 kr i 2011 og 130 000 kr i 2012. Barn- og ungeenheten har fått innvilget 210 000 kr for 2013 og håper å få samme tilskudd i 2014. Kongsvinger kommune har nå 2,5 psykologer, hvorav 2 i Barn- og ungeenheten og 0,5 i Fengselshelsetjenesten.
- *Styrket barnevern*: De siste par årene har staten gjennomført en nasjonal satsning for å øke bemanningen i barnevernstjenesten. Fylkesmannen i Hedmark ga Kongsvinger kommune tilskudd til 1,5 stilling i 2011 og ytterligere 1 stilling i 2013. Tilskuddet videreføres i 2014. Kongsvinger kommunes barnevern har nå 17 årsverk.
- *Kompetansetilskudd - samhandling*: Barnevernet har mottatt 20 000 kr til en felles fagdag for Oppvekst og 20 000 kr til en fagdag for Barn- og ungeenheten.

Enhetsleder nevner også forebyggingsprogrammet *Tidlig innsats for barn i risiko*, der terapeuter kurser foreldre i samspillet mellom foreldre og barn for å forebygge ungdomsproblemer. Bufetat (Barne-, ungdoms- og familietaten, som er underlagt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet) og Atferdssenteret ved Universitetet i Oslo gir opplæring til kommunens kursholdere. Dette gir gratis kompetanse til kommunen, men prosjektet utløser ikke tilskudd.

7.2.2.2 Helse- og rehabiliteringsenheten

Helse- og rehabiliteringsenheten mottar bl.a. følgende tilskudd til *ordinær drift*:

- *Ressurskrevende brukere*: Helsedirektoratet yter tilskudd til ressurskrevende brukere: 85 % av driftsutgifter over 975 000 kr for fysisk funksjonshemmede, og 85 % av driftsutgifter over 1 530 000 kr for psykisk utviklingshemmede (fordi staten her yter et særskilt tilskudd på 555 000 kr per person). Refusjonen baseres på enkeltvedtak om bistand og dokumentasjon av faktisk ytt bistand i henhold til turnusplan og personellbruk. Her medregnes ikke administrasjonskostnader - kun tjenesteyting “ansikt til ansikt” med bruker - som støttekontakt, hjemmesykepleie og fysioterapi, arbeidstid til å følge brukeren til legebesøk og jobb, og utgifter til kjøp av arbeidsplass ved arbeidsmarkedsbedrift. Refusjonskravet utarbeides ved nitid gjennomgang av vaktbøker for årets 365 dager. Økonomienheten er ansvarlig for årlig innsamling av data og rapportering for kommunen. Hedmark Revisjon IKS kontrollerer kommunens refusjonskrav for fjoråret i 1. kvartal hvert år. Kongsvinger hadde 15 ressurskrevende brukere i 2012 og mottok 12,8 mill. kr i tilskudd for disse. Tilskudd fra Helsedirektoratet utbetales for øvrig gjennom Helseøkonomiforvaltningen (Helfo), som forvalter stønadsordninger for befolkningens helserettigheter.
- *Fysioterapi utenfor institusjon*: Helsedirektoratet yter 170 000 kr per kommunalt fysioterapi-årsverk som arbeider utenfor institusjon, f.eks. i hjemmetjenesten. Kongsvinger kommune mottar dette driftstilskuddet til 3,8 årsverk (fordelt på 6 kommunale fysioterapeuter).
- *Veterinærvakt*: Interkommunal veterinærvakt omfatter kommunene Eidskog, Kongsvinger, Sør-Odal og Nord-Odal. Syv private veterinærer har dannet Veterinærklinikken, som har vært driftsoperatør siden 2008. Etter anbud høsten 2013 har kommunene inngått driftsavtale med Veterinærklinikken for fem nye år. Interkommunal veterinærvakt mottar et driftstilskudd på 650 000 kr i året fra Landbruksdepartementet.
- *Fengselshelsetjeneste*: Helsedirektoratet betaler 2,9 mill. kr per år til Kongsvinger kommunes Fengselshelsetjeneste, som nå omfatter 4,4 årsverk (2 sykepleiere, 1 vernepleier, 0,5 psykolog, 0,5 fysioterapeut og 0,4 lege). Kommunen har fått utvidet ramme som følge av aktiv søking. Fengselshelsetjenesten har klart å bremse henvisning av pasienter til spesialisthelsetjenesten, som kommunen må medfinansiere.
- *Kreftkoordinator*: Kongsvinger kommune har en kreftkoordinator i 50 % stilling, der Kreftforeningen finansierer 75 % av lønnsmidlene. Det er for tiden ingen andre foreninger eller stiftelser som gir tilskudd til kommunen.

Helse- og rehabiliteringsenheten søker og mottar tilskudd til bl.a. følgende *prosjekter*:

- *Samhandlingsreformen i Glåmdalsregionen* (2011 – 2015): Helse- og rehabiliteringsenheten preges for tiden av samhandlingsreformen, som bl.a. har til formål å dreie landets helsetjeneste noe fra kurativ til forebyggende virksomhet. Sykehusene vil bli mer spesialiserte og bevege seg fra døgnbaserte tjenester til mer dagbehandling. Kommunene må utvikle en større kompetanse både i forkant og etterkant av sykehusbehandling. Små kommuner er sårbare i denne utviklingen og må ofte gå sammen om å utvikle tjenestetilbudet. På denne bakgrunn vedtok Glåmdal regionråd 17.3.2011 å samarbeide med Sykehuset Innlandet HF Kongsvinger om et prosjekt for gjennomføring av samhandlingsreformen. Ordførerne i seks kommuner - Åsnes, Grue, Eidskog, Kongsvinger, Sør-Odal og Nord-

Odal - dannet prosjektets styringsgruppe, og Kongsvingers rådmann ble prosjektansvarlig. Enhetsleder i Helse- og rehabiliteringsenheten ble utnevnt til prosjektleder. Helsedirektoratet yter et tilskudd på 300 000 kr i 2013 og trolig et par år til.

- *Kompetansenettverk i Glåmdalsregionen* (2012 – 2014): Samhandlingsreformen forutsetter mer spesialisert kompetanse, fordi kommunene mottar pasientene tidligere enn før. Det er derfor etablert kompetansesamarbeid mellom seks kommuner (jf. forrige punkt). Prosjektet, som vil fremme kollegaveiledning på tvers av kommunegrensene, omfatter nettverksgrupper innen følgende fagområder: lindrende behandling, demens, nevrologiske skader, diabetes, psykiatri/rus og Kols. I samarbeid med Høgskolen i Hedmark planlegges etablert et studietilbud (halvårsenhet) i Kols fra høst 2014 lokalisert til Kongsvinger. Et studietilbud i diabetes vurderes også opprettet. Fylkesmannen i Hedmark utbetaler 500 000 kr i skjønntilskudd 2013 til kompetansenettverket. Det er søkt om videreføring i 2014.
- *Utvikling av samhandlingsmodeller innen psykisk helsefelt* (2013 – 2014): Samhandlingsreformen er i ferd med å fase inn psykisk helsevern, der kommunale ressurser brukes på færre og sykere pasienter. For å sikre at alvorlig psykisk syke ivaretas i et helhetlig tjenestetilbud, har Kongsvinger kommunes Friskliv- og mestringssenter etablert et samarbeid med Distriktpsikiatrisk senter (DPS) ved Sykehuset Innlandet HF om fagutvikling, brukermedvirkning og egenmestring. Helsedirektoratet har gitt 429 000 kr i 2013 til kommunen; tilskuddet videreføres trolig i 2014. Helse- og rehabiliteringsenheten har for øvrig valgt å utsette et beslektet prosjekt: Helsedirektoratet har utlyst en ny tilskuddsordning for rask psykisk helsehjelp til mennesker over 18 år med lettere angst og depresjon. Kommunen vil av kapasitetsgrunner komme tilbake til dette om et par år.
- *Interkommunal øyeblikkelig hjelp/døgnopphold* (IKØ, 2012 - 2015): «Kommunen mottok i 2012 ca. 7 mill. kroner i tilskudd øremerket til opprettelse av interkommunal øyeblikkelig hjelpavdeling i forbindelse med samhandlingsreformen. Alle kommuner er pålagt å ha dette tilbudet fra 2016, og avdelingen åpner i 2013 som et interkommunalt tilbud med Kongsvinger som vertskommune» (jf. *Årsrapport 2012 Årsregnskap 2012*, side 59). Formålet er å forebygge sykehusinnlegging for pasienter med avklart diagnose som trenger oppfølging og justering av behandlingen fra tid til annen. Seks kommuner deltar i IKØ: Grue, Eidskog, Kongsvinger, Sør-Odal og Nord-Odal og Nes. IKØ har ni senger lokalisert ved Kongsvinger sykehus. Sengeposten er bemannet med en faglig ansvarlig lege, en teamleder og 16 sykepleiere i ulike stillingsstørrelser som arbeider turnus (inkl. helg og natt). IKØ i Kongsvinger mottar ca. 15 mill. kr per år inntil 2015. Halvparten av midlene gis som øremerket tilskudd fra Helsedirektoratet, mens den andre halvparten overføres fra Sykehuset Innlandet HF.
- *Interkommunal legevakt* (2013): Helsedirektoratet ga for et par år siden 400 000 kr i tilskudd til et forprosjekt. Interkommunal legevakt for fem kommuner - Grue, Kongsvinger, Eidskog, Sør-Odal og Nord-Odal - med 41 900 innbyggere kommer i drift 1.1.2014. Legevaktas lokaler ved Kongsvinger sykehus utvides fra 30 m² til 250 m². Lokalene oppusses for 10,5 mill. kr høsten 2013. Våren 2014 kommer også nasjonalt nødnett for legevakt ambulanse, brann og politi i drift i Kongsvinger.
- *Hverdagsrehabilitering/aktiv omsorg* (2012 – 2015): Kongsvinger hadde i 2011 utfordringer med overbelegg på sykehjem. Kommunen så da hen til den danske Fredricia-modellen, som legger til grunn at mennesker rehabiliteres best hjemme, fordi man kjenner sitt eget kjøkken etc. best. Denne dreiningen skjer også i Norge og Norden: Flere og flere vil bo i sin private bolig og ønsker hjelp hjemme. Holdningsendringen går sammen med at flere leiligheter har universell utforming med heis og rullestoltilgjengelighet. Sykehjem er nå forbeholdt de aller dårligste. Prosjektet omfatter et innsatsteam bestående av en fysioterapeut og en ergoterapeut, som har som mål å sette innbyggere i stand til å klare seg selv i hverdagen. Fysioterapi-stillingen finansieres med et tilskudd på 400 000 kr per år fra Helsedirektoratet, mens ergoterapeut-stillingen dekkes av kommunen.

- *Aktivitetstilbud ved Friskliv- og mestringssenter* (2012 – 2015): Frisklivsentralen startet opp i 2011 og mottok tilskudd fra Helsedirektoratet i to år. Navnet er nå endret til Friskliv- og mestringssenter. Friskliv- og mestringssenteret er i gang med et Kols-prosjekt, som gjennom ernæring og mosjon vil hjelpe Kols-pasienter til å mestre hverdagen bedre. Helsedirektoratet har gitt 500 000 kr til Kols-prosjektet i 2013. Videre har man et prosjekt for nåværende rusmiddelmissbrukere, som også fokuserer på ernæring og aktivitet (bl.a. tur og fotball). Fylkesmannen i Hedmark har gitt 532 000 kr til dette prosjektet i 2013.
- *Rusforebygging* (2013 – 2014): Rusforebyggende arbeid blant ungdom og andre blir bare viktigere framover. Helse- og rehabiliteringsenheten har i 2013 søkt 250 000 kr fra Korus Øst (Kompetansesenter rus – region øst ved Divisjon Psykisk Helsevern, Sykehuset Innlandet HF) til kompetansehevende tiltak for ansatte.

7.2.2.3 Tjenesteområde Samfunn

Tjenesteområde Samfunn forholder seg først og fremst til følgende *tilskuddsordninger*:

- *Trafikksikkerhetsmidler*: Hedmark fylkeskommune har en pott med trafikksikkerhetsmidler, som Kongsvinger kommune mottar rundt 400 000 kr fra annethvert år. Kommunen går inn med egenandel i samme størrelsesorden. Kommunalsjef Samfunn anser at Kongsvinger mottar relativt høy andel av trafikksikkerhetsmidlene i Hedmark.
- *BRA-midler* (Bedre infrastruktur, Rullende materiell, Aktiv logistikkforbedring): BRA er en tilskuddsordningen på Statens vegvesens budsjett med formål å stimulere kommuner og fylkeskommuner til å prioritere tiltak for å bedre tilgjengelighet i kollektivtransport og universell utforming. Kongsvinger kommune søker om BRA-midler hvert år og har de senere år mottatt støtte til en rekke tiltak: formingsveileder for gater og plasser (tilskudd 150 000 kr), opparbeiding av adkomst svømmehall (ca. 600 000 kr), etablering av bussholdeplass ved Langeland skole (ca. 100 000 kr), lys på bussholdeplass i Lia (30 000 kr), universell utforming av bussholdeplasser i byen (900 000 kr) og etablering av trinnfri adkomst til Sentrum videregående skole (850 000 kr).
- *Stedsutviklingsmidler/LUK*: Hedmark fylkeskommune utdeler hvert år stedsutviklingsmidler. Dette er en del av fylkeskommunens regionalutvikling, der LUK-kommuner (Lokal samfunnsutvikling i kommunene) blir prioritert. Kongsvinger meldte opp prosjekt *Øvrebyen* og ble valgt ut som én av ti LUK-kommuner blant Hedmarks 22 kommuner. Kongsvinger kommune har siden 2010 mottatt stedsutviklingstilskudd på rundt 140 000 kr per år til Øvrebyen (se nedenfor).
- *Vassdragsmidler*: Hedmark fylkeskommune har en pott med vassdragsmidler. Kongsvinger kommune søker tilskudd hvert år og mottar 30 000 - 100 000 kr per år.
- *Spillemidler*: Kulturdepartementet utdeler gjennom fylkeskommunene hvert år 12 % av Norsk Tippings overskudd i spillemidler til idrettsanlegg og nærmiljøanlegg. Både kommuner og frivilligheten (lag og foreninger) kan søke spillemidler. Spillemidler kan finansiere inntil 33 % av anleggskostnadene for idrettsanlegg og 50 % for nærmiljøanlegg. (Se Kulturdepartementets *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2012*. Endringer i «tippenøkkelen» er varslet i Stortingsmelding St. 26 (2011–2012) *Den norske idrettsmodellen*.)

Fra disse og andre kilder har tjenesteområde Samfunn skaffet tilskudd særlig til følgende *store kommunale prosjekter*:

- *Øvrebyen* (2010 – 2014): Hedmark fylkeskommune har gitt LUK-midler på 300 000 kr per år til Kongsvinger kommunes prosjekt Øvrebyen i 2011 – 2013, samt tilsagn om 500 000 kr i 2014. Tilskuddet finansierer 0,5 stilling, mens kommunen har skjøtt på med 0,1 stilling. Formålet er å videreutvikle Øvrebyen som en nasjonal kulturskatt – med vekt på arkitektur og brannsikring, trafikksanering og kulturarrangementer (Liv i leiren og Julemarkedet). Hotell Königs Winger ble åpnet sommeren 2013, noe som styrker Kongs-

vinger festning og Øvrebyen som turistattraksjon. Også fylkeskommunens stedsutviklingsmidler har gått til delprosjekter i Øvrebyen: 200 000 kr til utarbeiding av designprogram for Festningsavenyen i 2010; 125 000 kr til etablering av parkeringsplasser i Øvrebyen i 2011; 200 000 kr til utarbeiding av en veileder i byggeskikk, reparasjon, vedlikehold og bevaring i 2012; og 50 000 kr til skilting i Øvrebyen i 2013. Riksantikvaren ga 1 050 000 kr til brannsikringsplan for Øvrebyen i 2010 og tilsagn om 100 000 kr til fargeundersøkelse i Øvrebyen i 2013. Unistiftelsen har gitt 80 000 kr til brannsikring av Hultgrefgården i Øvrebyen.

- *Sykkelbyen Kongsvinger* (2010 – 2014): Kongsvinger kommune sendte en gjennomarbeidet søknad til Hedmark fylkeskommune – og fikk uttelling: Fylkeskommunen utpekte to sykkelbyer i Hedmark - Hamar og Kongsvinger. Fylkeskommunen gir 1 mill. kr årlig i tre år, mot at kommunen selv går inn med 0,5 mill. kr årlig. Kommunen har utarbeidet *Hovedplan for sykkel*, som omfatter Glommengata og en rekke små tiltak for å bedre fremkommeligheten for sykkel. Sykkelby-prosjektet ferdigstilles i 2014 i samarbeid med Statens vegvesen.
- *Glommengata* (2012 – 2013): Glommengata er en fylkesveg som Hedmark fylkeskommune har ansvaret for, mens kommunen har ansvar for sidearealer (fortau m.m.). Kongsvinger kommunes *Budsjett 2013* opplyser (side 107): «Glommengata ble påbegynt okt 2012 og antatt sluttdato er september 2013. Det er anbudssum på 18 millioner inkl mva. Fylket dekker 6 millioner samt vi har fått 0.8 mill til sykkeltiltak og 0.8 mill til trafikkikkerhetstiltak av Statens vegvesen. Fresing og asfaltering av Glommengata dekkes av Syv utenfor prosjektet. Givas og Eidsiva skal også gi anleggsbidrag.» Til utarbeiding av fargeplan for Glommengata mottok kommunen 300 000 kr i kompetansemidler fra Husbanken i 2012. Hedmark fylkeskommune har nå bevilget 700 000 kr i attraktivitetsmidler til gjennomføring av fargeplanen.
- *Strandpromenaden* (2006 – 2013): Strandpromenaden fra Gjemselund bru via Tråstad til Gråsand har mottatt vassdragsmidler fra Hedmark fylkeskommune i flere omganger. Kommunen mottok 80 000 kr til dekkelegging av ny parsell av strandpromenaden i 2006, 60 000 kr til belysning langs strandpromenaden i 2007 og 80 000 kr til «Guttebadet» - en badeplass ved Glomma - i 2012. Direktoratet for naturforvaltning ga dessuten 200 000 kr til universell utforming av strandpromenaden i 2008.
- *Gjemselund* (2013): Kongsvinger kommune er tildelt 2,5 mill. kr i spillemidler til anlegging av kunstgress med undervarme på fotballstadionen. Når prosjektrengskap foreligger fra KKEiendom, vil Kultur- og fritidsenheten søke spillemidlene utbetalt.
- *Kongshallen* (2013): Kongsvinger kommunes nye ishall sto ferdig i november 2013 og har kostet ca. 57 mill. kr. Kulturdepartementet har bevilget 4,0 mill. kr i ekstraordinære programmidler, og kommunen vil trolig motta 13,5 mill. kr i spillemidler. Kongsvinger IL Ishockey er hovedbruker av Kongshallen.

Kultur- og fritidsenheten oppsummerer at den i 2013 har bidratt til innhenting av til sammen 7,6 mill. kr i tilskuddsmidler fra «virkemiddelapparatet». Beløpet inkluderer ovennevnte 2,5 mill. kr til Gjemselund og 4,0 mill. kr til Kongshallen. Her er noen av kommunens *kulturprosjekter i egen regi* det siste året:

- *Barnefattigdomsmidler*: Fylkesmannen i Hedmark har tildelt 685000 kr i barnefattigdomsmidler til NAV Kongsvinger. NAV anvender midlene til leksehjelp ved biblioteket (samarbeid med Kultur- og fritidsenheten) og 30 % stilling til lesestimulering i skolene (samarbeid med Oppvekst), samt utstyrsbank ved frivillighetssentralen.
- *Kultur- og kompetansemidler*: Hedmark fylkeskommune har bevilget 30 000 kr i prosjektmidler til Kongsvinger biblioteks bokhusprosjekt.
- *LUK-midler til kulturarrangementer av og for ungdom*: Hedmark fylkeskommune har tildelt 100 000 kr til Kongsvinger ungdomsråd (dvs. valgte representanter fra ungdomsskolene). Pengene går til «ungdomsarrangørene», som setter opp konserter og teater på

Scene U. SLT-koordinator (Samordning av Lokale Tjenester), som er sekretær for ungdomsrådet, beskrives som en «sporhund» etter tilskudd.

- *Kulturell skolesekk og spaserstokk*: Hedmark fylkeskommune gir også 251 000 kr per år til «Den kulturelle skolesekk» i Kongsvinger, som leier inn kunstnere i skolene (dette sorterer under tjenesteområde Oppvekst). Fylkeskommunen betaler videre 165 000 kr årlig til «Den kulturelle spaserstokk», det vil si kulturtiltak for eldre.

Kultur- og fritidsenheten bistår frivilligheten med å skaffe tilskudd til mindre idretts- og nærmiljøanlegg. I de senere år har *lag og foreninger* fått tildelt bl.a. følgende tilskudd:

- *Spillemidler*: 200 000 kr til skateanlegg i 2007, 187 000 kr til sandvolleyballbane i 2008 og 200 000 kr til basketballbane i 2009. FAU ved Roverud barne- og ungdomsskole mottok 40 000 kr i 2012 til anlegging av en enkel ballplass.
- *Folkehelsemidler*: Hedmark fylkeskommune har i 2013 gitt 62 000 kr i folkehelsemidler til Kongsvinger Idrettsråds prosjekt *Alle opp av sofaen*, som bl.a. dreier seg om merking av turstier og sykkelveger.
- *Vassdragsmidler*: Ungdomsrådet har fått tilsagn om 50 000 kr i 2013 til etablering av sandvolleyballbane og grillplass på Bæreia. Roverud Vel har fått tilsagn om 112 000 kr i 2013 til etablering av gangvei og brygge ved Prestegårdstjern.
- *Gjensidigestiftelsen*: Kongsvinger IL mottok 600 000 kr fra Gjensidigestiftelsen til anskaffelse av en løypemaskin i 2011. Kongsvinger IL Ishockey har søkt om 650 000 kr til ismaskin i 2013. *Byen vår* har søkt om tilskudd til lekeplass i byparken. Norges Handicapforbunds lokallag i Kongsvinger har søkt om tilskudd til badeplass tilrettelagt for funksjonshemmede på Bæreia. FAU (Foreldrenes Arbeidsutvalg) ved flere skoler søker Gjensidigestiftelsen om tilskudd til lekeplasser, badebrygge m.m.
- *Lokale givere*: Kiwanis Club Kongsvinger har i 2013 gitt 5 000 kr til Kongslekene. NFU Kongsvinger (foreldreforening for utviklingshemmede) har gitt 10 000 kr til Kongslekene, og det samme har Hedmark fylkeskommune bevilget.

7.2.3 Vurderinger

Revisor registrerer at Helse- og rehabiliteringsenheten og tjenesteområde Samfunn har høyt aktivitetsnivå når det gjelder å søke tilskudd og gjennomføre prosjekter. Begge er «hands on» med å følge opp nye tilskuddsordninger.

Barn- og ungeenheten er for tiden mindre aktiv med innhenting av tilskudd til prosjekter. Dette henger sammen med Kongsvinger kommunes anstrengte økonomi og det pågående omstillingsprosjektet.

7.2.4 Konklusjon

Flere enheter har et høyt aktivitetsnivå med tilskuddsfinansierte prosjekter som er naturlig innenfor kommunens langsiktige drift.

7.3 Sikrer rutinene en effektiv innkreving av kommunens inntekter?

7.3.1 Revisjonskriterier

Kommunelovens § 1 stiller krav om en rasjonell og effektiv forvaltning av kommunale fellesinteresser. På denne bakgrunn skal Kongsvinger kommune ha gode rutiner for innkreving av tilskuddsmidler, herunder rapportering av prosjekter og avsetning/bruk av bundne fond.

7.3.2 Data

I Kongsvinger kommunes *Reglement for økonomi, innkjøp, finans* finner man (side 11 – 12) kap. 1.9 Innfordring, der det sies generelt: «Rådmannen skal påse at det etableres tilfredsstillende administrative rutiner i forbindelse med innfordringsarbeidet.»

Når det gjelder tilskudd, har rådmannen etablert rutinebeskrivelsen *Avsetning til, og bruk av bundne fond* (jf. vedlegg 1). Her fastsettes bl.a. at «Prosjekteier har ansvaret for at kopi av tilsagn om øremerkede midler sendes økonomienheten... Prosjekteier tar kontakt med økonomienheten slik at prosjektnummer kan opprettes, og alle utgifter og inntekter som tilhører prosjektet kan påføres prosjektnummer... Prosjektreghskapet følges opp gjennom året. Ansvar for regnskapsoppfølging ligger hos prosjekteier, men økonomienheten kan bistå ved behov... For prosjekt med krav om rapportering, er det prosjekteiers ansvar å sørge for at rapportering gjennomføres i tråd med vilkår og frister gitt i tilsagn».

Økonomienheten opplyser at enhetslederne stort sett er flinke til å opprette prosjektnummer. Nye ledere blir opplært i dette kort tid etter tiltredelse. Men skjer ikke prosjekt-opprettelsen, kan innvilgete tilskudd «bli borte».

Helse- og rehabiliteringsenheten poengterer at de rapporterer på prosjektene til tilskuddsgiverne med tanke på utbetaling, men også for å dokumentere resultatene av prosjektene for kommunen selv.

Revisor kjenner til at kommuner har gått glipp av tilskudd som følge av svikt i postrutiner ved at brev om tilskudd har blitt liggende ubehandlet for lenge. I stabsenheten Strategi og service kan fagleder for dokumentsenderet fremlegge *Rutinebeskrivelse for postbehandling* (7.8.2007, 2,5 sider). Hun opplyser at all post til Kongsvinger kommune - papirpost så vel som email til postmottak - kommer til dokumentsenderet, som åpner, vurderer og journalfører. Det er praksis for at brev angående tilskuddsmidler blir journalført. Brevet sendes saksbehandler for videre oppfølging og behandling.

Sykelønnsrefusjon ligger i periferien av vårt tema, men siden det nevnes i *Bestilling av forvaltningsrevisjon*, kan det opplyses at HR-enheten har en lønnsmedarbeider som følger opp dette. Kongsvinger kommune har ansatte som bor i Sverige, og NAV Utland har spesielle rutiner. Økonomienheten vurderer at HR-enheten gjør et godt arbeid, slik at sykelønnsrefusjon sjelden glipper.

7.3.3 Vurderinger

Kongsvinger kommunes rutinebeskrivelse *Avsetning til, og bruk av bundne fond* gir gode rutiner for oppfølging av tilskudd som enhetene har fått tilsagn om, inkludert rollefordeling mellom enhetene og Økonomienheten.

7.3.4 Konklusjon

Kongsvinger kommune har gode rutiner skriftlig så vel som i praksis for innkreving av tilskuddsmidler som man har fått tilsagn om.

7.4 Hvilke forbedringsmuligheter i utnyttelse av tilskuddsordninger foreligger?

7.4.1 Revisjonskriterier

Kommunelovens § 1 stiller krav om en rasjonell og effektiv forvaltning av kommunale fellesinteresser. På denne bakgrunn skal Kongsvinger kommune ikke gå glipp av tilgjengelige tilskuddsmidler som følge av svikt i rutiner.

7.4.2 Data

7.4.2.1 Kommunen samlet - Økonomienheten

Kongsvinger kommunes økonomiplan gir enkelte føringer for kommunens utnyttelse av tilskuddsordninger. Mange enheter har dessuten et høyt aktivitetsnivå med tilskuddsfinansierte prosjekter som er naturlig innenfor kommunens langsiktige drift.

Kongsvinger kommunes rutinebeskrivelse *Avsetning til, og bruk av bundne fond* (jf. vedlegg 1) legger ansvaret for oppfølging av mottatte tilskudd på prosjekteier. *Hvem* prosjekteier er, fremgår imidlertid ikke tydelig. Revisor antar at det er *enhetene* - og ikke tjenesteområdene - i Kongsvinger kommunes organisasjonskart.

7.4.2.2 Barn- og ungeenheten

Kommunalsjef Oppvekst er av den oppfatning at tjenesteområdet utnytter tilskuddsordninger optimalt. Å søke på flere tilskuddsordninger, kan utløse uønsket tjenesteeekspansjon. Det er ikke budsjettmessig rom for å tilsette en tilskuddskoordinator på oppvekstområdet, og det er «vanskelig å bevise noen netto for dette». Når kommunens omstillingsprosjekt er i mål i 2014, kan det kanskje bli rom for flere tilskuddsbaserte prosjekter.

7.4.2.3 Helse- og rehabiliteringsenheten

Enhetsleder fremhever at Helse- og rehabiliteringsenheten utfører et aktivt tilskudsarbeid per i dag og har nytte av en energisk prosjektleder i halv stilling. Innenfor dagens rammer ser man ikke vesentlige forbedringsmuligheter. Økt samarbeid med lag og foreninger innen rus/psykisk helse er likevel et utviklingsområde.

7.4.2.4 Tjenesteområde Samfunn

Kommunalsjef Samfunn er klar over at det finnes tilskuddsordninger som kommunen ikke søker på. Utnyttelsen av tilskuddsordningene avhenger av egenandel og i noen grad ildsjeler blant kommunens ansatte.

Enhetsleder for Teknisk forvaltning har i budsjettprosessen høsten 2013 foreslått at det opprettes en ny stilling (1 årsverk) for arbeid med prosjekt/tilskuddsmidler. Kommunen vil dermed foreta en vurdering av kost/nytte ved en slik stilling

7.4.3 Vurderinger

Revisors gjennomgang har avdekket følgende forbedringspunkter når det gjelder tilskudd:

- Rutinebeskrivelsen *Avsetning til, og bruk av bundne fond* bør presisere at *enhetene er prosjekteiere* og har ansvar for oppfølging av tilskuddene.
- Også fremgangsmåte ved *tilskuddsinnhenting* bør nedtegnes i rutinebeskrivelse. Det samme gjelder økt praktisering av *budsjettjustering*, der enhetslederne gis ansvar for å fremme sak.
- For at utnyttelse av tilskuddsordninger i mindre grad skal avhenge av enkeltpersoner, kan tilskuddsinnhenting og prosjektledelse defineres som en *arbeidsoppgave for noe flere medarbeidere*. Dette vil redusere sårbarheten og øke oppmerksomheten om inntektsbringende arbeid i kommunen.

7.4.4 Konklusjon

Kongsvinger kommune gjør alt i alt et godt arbeid med utnyttelse av tilskuddsordninger, men revisor ser enkelte forbedringspunkter (som også nevnes i kap. 3 Anbefalinger).

KILDER

1. Kommuneloven (Lov om kommuner og fylkeskommuner, 25.9.1992 nr. 107).
2. Norges Kommunerevisorforbund (NKRF), 2006: *Veileder i forvaltningsrevisjon*.
3. Kommunaldepartementet, 20.12.2011: *Regnskapsrapporteringen i KOSTRA – Veiledning regnskapsåret 2012* (Kostraveileder).
4. www.regjeringen.no/krd/kommuneproposisjon.
5. KS: www.ks.no/Kommuneøkonomi
6. Kongsvinger kommune, 5.4.2013: *Årsrapport 2012 Årsregnskap 2012*.
7. Kongsvinger kommune, 13.12.2012: *Budsjett 2013 Økonomiplan 2013 - 2016*.
8. Kongsvinger kommune, 9.9.2010: *Reglement for økonomi, innkjøp, finans*.
9. www.kongsvinger.kommune.no
10. www.fylkesmannen.no/Hedmark
11. www.hedmark.org (Hedmark fylkeskommune).

Avsetning til, og bruk av bundne fond

Hensikt

Formålet med prosedyren er å bidra til å sikre at alle øremerkede inntekter både i drifts- og investeringsregnskapet avsettes til fond, dersom midlene ikke brukt i løpet av regnskapsåret.

Videre er det viktig å sørge for at avsatte midler fra tidligere år føres inn i bevilgningsregnskapet, dersom det har aktivitet i prosjektet i løpet av regnskapsåret.

Omfang

Prosedyren skal brukes av alle som er delegert økonomiansvar, postmottak og kommunens økonomimedarbeidere.

Handling

- Prosjekteier har ansvaret for at kopi av tilsagn om øremerkede midler sendes økonomienheten. Kopien skal være påført kontering (konto, kostnadssted, funksjon og prosjekt). Ansvaret ligger hos prosjekteier, men postmottaket sørger også for at økonomienheten påføres som kopimottaker av tilsagn som journalføres
- Prosjekteier tar kontakt med økonomienheten slik at prosjektnummer kan opprettes, og alle utgifter og inntekter som tilhører prosjektet kan påføres prosjektnummer
- Prosjekteier sørger for å sende lønnsmeldinger, slik at relaterte lønnsutgifter belastes prosjektet
- Prosjektregnskapet følges opp gjennom året. Ansvar for regnskapsoppfølging ligger hos prosjekteier, men økonomienheten kan bistå ved behov
- Eventuelle endringer / korrigeringer av lønnsutgifter i prosjektregnskapet må meldes til lønnskontoen før siste lønnskjøring i regnskapsåret, det vil si før 1. desember. Ansvar prosjekteier
- Andre regnskapsbilag, inntekter og utgifter, i prosjektet håndteres i henhold til frister som fastsettes av økonomienheten for det aktuelle regnskapsåret. Ansvar prosjekteier
- Avsetning til, eller bruk av bundne fond regnskapsføres minst ved det aktuelle årets regnskapsavslutning, men kan også gjøres i løpet av året. Ansvar prosjekteier etter avtale med økonomienheten
- Prosjekteier har ansvar for at tilstrekkelig dokumentasjon, for eksempel tilsagn og avtaler følger bilagene i regnskapet
- Økonomienheten gjennomgår regnskapet, og kvalitetssikrer all bruk av og avsetning til fond før årsregnskapet avlegges
- For prosjekt med krav om rapportering, er det prosjekteiers ansvar å sørge for at rapportering gjennomføres i tråd med vilkår og frister gitt i tilsagn
- For prosjekt der den som gir tilskudd krever revisorattestert regnskap, må prosjekteier sørge for at revisor mottar regnskapsrapport, tilsagnsbrev og eventuelle andre dokumenter i god tid før fristen for rapportering. Økonomienheten kan bistå prosjekteier ved behov, og etter avtale

Dokumentasjon

Tilsagnsbrev og andre dokumenter som gir føringer til prosjektrekskapet skal følge med bilagene til regnskapet, og oppbevares i arkivet sammen med øvrige regnskapsbilag i tråd med regnskapsforskriftene. Tilsagnsbrev og andre dokumenter som tilhører prosjektet skal også journalføres i kommunens postjournal og arkiveres i kommunes dokumentarkiv

Referanser

Kommuneloven med forskrifter

(Rådgiver Tone Johnsen, Økonomienheten, 23.8.2013.)

VEDLEGG 2: Rådmannens uttalelse

Rapporten viser en bred gjennomgang innen området for kommunens inntekter. Det har vært sett på fire områder:

- Hva gjør kommunen for å skaffe seg oversikt over aktuelle tilskuddsmidler?
- Hvordan har tilskuddsordninger blitt fulgt opp av kommunen?
- Sikrer rutinene en effektiv innkreving av kommunens inntekter?
- Hvilke forbedringsmuligheter i utnyttelse av tilskuddsordninger foreligger?

Rapportens hovedkonklusjon peker på at det er betydelig fokus på å nyttiggjøre seg de forskjellige tilskuddsordninger som finnes. Det er gode rutiner for å skaffe oversikt over hva som finnes, og det vurderes da nytteeffekt og kommunens egenandel fra prosjekt til prosjekt.

Det er viktig å merke seg at det er flere områder innenfor den kommunale driften hvor det tilsynelatende har vært liten eller ingen fokus på tilskuddsordninger. Dette skyldes for en stor del at ressursene de siste årene har gått med til prosjektet omstilling 2012 med fokus på budsjettreduksjoner.

Organisasjonen har fokus på utvikling og innovasjon, og rådmannen ønsker å oppfordre til at alle enheter skal se på og vurdere hvilke muligheter som ligger i de forskjellige prosjektene.

Rådmannen ser en stor nytteeffekt av en forvaltningsrevisjon ved at det blir definert forbedringspunkter. De tre forbedringspunktene som er listet opp innebærer kvalitetsforbedring av rutiner og vil bli innarbeidet i rutinebeskrivelser.

Kongsvinger 20.1.2014.

Torleif Lindahl
rådmann